

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se inapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 7739 Școl.

CONCURS.

Din fondurile arhidiecezane venind în vacanță stipendiile indicate mai jos, pentru conferirea lor se publică concurs cu 30 de zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

1. Din Fundațiunea Francisc Iosif 2 stipendii à Cor. 100—;
2. Din Fundațiunea Coloea 3 stipendii à Cor. 100—;
3. Din Fundațiunea Dr. Absolon Todea 1 stipendiu à Cor. 100—;
4. Din Fundațiunea Nicolae Vlad 2 stipendii à Cor. 100—.

Cererile de concurs sunt a se trimite le Consistorul arhidiecezan, însoțite de documentele următoare:

1. Carte de botez,
2. Testimoniu școlar,
3. Testimoniu de paupertate,
4. Alte eventuale documente recomandatoare.

Cererile întrate după expirarea termenului de concurs nu se vor lua în considerare.

Sibiu, 7 Iulie 1916.

Consistorul arhidiecezan.

Comitetul național.

Sibiu, 26 Iulie n.

Cetitorul va fi ispitit a crede, că avem intențiunea se vorbim despre comitetul național al poporului român din patria aceasta, despre care însă, durere, fiindcă nu se afirmă și nu da semne de viață în aceste zile grele, din cari trebuie se resară zilele senine de mâne și poimâne, n'avem nimic de spus, ci trebuie să-l lăsăm în grija istoriei, ca ea să-l judece. Nu despre comitetul național român va fi deci vorba în articolul acesta, ci despre un comitet național constituit în Berlin și compus din fruntașii diferitelor partide germane politice, în scopul, ca se «stabilească o înțelegere uniformă pe seama poporului german, în privința legării unei păci onorabile cu dușmanii sei de astăzi, asigurându-se astfel viitorul Germaniei.

Comitetul acesta național german, care urmărește un scop de bună seamă acum foarte popular în Germania, e pus sub conducerea și presidența principelui Wedel, fost ambasador la Viena, apoi locțiitor în Elsața și Lorena, iar în urmă aghiotant general al împăratului Wilhelm. Faptul acesta în sine constituie dovada, că comitetul național german nu s'a înființat pentru a începe și a purta luptă de păreri în contra guvernului german și pentru a-i îngreuna poziția, ci s'a format, ca se fie un fel de organ auxiliar al guvernului, contribuind cu sfatul seu, scos din sentimentul întregului popor german, la stabilirea condițiilor, sub

cari ar putea se fie legată pacea, astfel, ca demnitatea și onoarea Germaniei se nu iase stîrbite. Principele Wedel e doară general activ, prin urmare nu se poate presupune, că se angajază la o activitate politică fără aprobarea și consentimentul supremului seu comandant, al împăratului Wilhelm. De altă parte iarși nu se poate presupune, că împăratul Wilhelm ar aproba activitatea vre-unui comitet național — condus de un general activ, — cu tendințe contrare guvernului seu de astăzi, avisat ca nici când altădată la sprijinul tuturor Germanilor.

Comitetul național german nu e deci un comitet, care cere pacea cu orice preț, cum cred unii, ci e un comitet, care și-a făcut de datoriță se controleze, ca pacea se nu se facă, în vre-un moment de slăbiciune a guvernului, în detrimentul imperiului german, ci numai cu ținerea în vedere a tuturor intereselor sale și cu asigurarea viitorului pe seama poporului german. Și totuși, se pare, că acest comitet național german reprezintă mai mult decât se spune, ori se presupune că reprezintă, căci reprezintă o idee, ideea păcii, de care sunt stăpânite astăzi toate popoarele implicate în război, în frunte cu poporul german, — cel mai îndreptățit de altcum se dorească și să ceară pacea, după ce el nu a intrat în război cu gând de cucerire, ci mînat numai de datorița sfîntă de a se apăra.

Comitetul național german va avea deci de datoriță se aducă la cunoștința guvernului, eventual și a Coroanei, dorințele poporului german de a vedea legată pacea, dar de a o vedea legată astfel, ca interesele sale politice, naționale și economice se nu fie stîrbite, pentruca jertfele enorme pe cari le-a adus în actualul război se nu fie jertfe aduse înzadar. Și tot acest scop îl urmăresc și frunțașii partidelor opoziționale maghiare din dieta țării noastre, cari au isbit să se pună în legătură directă cu factorii dela conducerea monarhiei noastre, și e vorba se fie primiți în curând și în audiență din partea Majestății Sale, tot numai pentru a talmăci pretutindena dorințele poporului maghiar și speranțele pe cari e îndreptățit să le lege și acesta de pacea dorită și așteptată, în urma jertfelor pe cari le a adus pentru tron și pentru patrie. Și vor avea succese frumoase, și unii și alții: cei din comitetul național german și cei din fruntea partidelor opoziționale maghiare din patrie, — iar comitetul național român, ca și cum nu ar vedea și nu ar ști ce se petrece în lume, așteaptă în cea mai mare liniște, ca istoria să-și rostescă sentința de condamnare asupra sa! E rău pentru el, dar e și mai rău pentru bietul popor român, care după jertfele aduse din partea sa în actualul război încă ar fi vrednic de un viitor mai bun, dacă ar fi cine să-i croască.

S'a dus Sasonov! Din Petrograd vine știrea, că țarul a acceptat rugarea lui Sasonov de a fi dispensat dela conducerea ministerului rusesc de externe și că ministrul president Stürmer a fost încredințat în mod provisoriu cu conducerea acestui ministeriu. La început se spunea, că o boală gravă de nervi a silit pe Sasonov să se retragă din politică și să se refugieze într'un sanatoriu, dar știrile mai noue ne dau se înțelegem, că retragerea sa a urmat din motive grave politice. A făcut adevădă domnul Sasonov mai multe greșeli în politica esternă, mai ales cu privire la Șvedia și la România, și greșelile acestea i-au făcut imposibilă rămânerea și pe mai departe la conducerea politicei esterne rusești. Sunt foi neutrale, cari cred, că prin retragerea lui Sasonov s'a făcut un pas însemnat spre — pace. Bine ar fi se aibă dreptate.

Din actele congrusului ordinar.

(Urmare.)

Raportul cons. mitr. ca senat bisericesc.

Subsemnatul Consistor mitropolitan ca senat bisericesc își ia voie cu tot respectul a prezenta pe periodul trecut următorul raport:

În scopul de a avea o iconă clară despre desvoltarea vieții interne a bisericii noastre ortodoxe române din întreaga mitropolie, având în vedere și concluzul congrusului Nr. 51 din 1912, acest Consistor mitropolitan cu rezoluția de datul 13/26 Noemvrie 1912, Nr. 553 M., a cercat toate Consistoriile eparhiale spre a raporta în detal an de an până la 1 Iunie a fiecărui an, despre momentele și evenimentele mai remarcabile întâmplăte în cursul anului precedent în viața internă a bisericii de pe teritorul submanuat, având a se raporta mai ales asupra momentelor jignitoare și păgubitoare față de viața moral-religioasă a clerului și poporului submanuat. Totodată a raporta atât despre cauzele, precum și despre măsurile luate spre a paraliza influența acelor.

Pe temeiul rapoartelor intrate în această afacere dela Consistoriile eparhiale ținem a releva următoarele:

Ca un eveniment istoric epocal ținem a remarca războiul actual mondial izbucnit în vara anului 1914, care a sgudit din temelii atât statele europene, cât și viața socială și familiară a oamenilor, și care a atins nemijlocit în mod foarte simțitor și viața internă a bisericii noastre ortodoxe române din patrie, reclamând și din partea bisericii noastre măsuri extraordinare pe toată linia.

Față de acest eveniment dezastruos, ocărnuirea și organele bisericii noastre din întreaga mitropolie au luat o atitudine și au desvoltat o activitate deamnă de sublima lor chemare.

În preajma izbucnirii războiului, îndată după publicarea manifestului Majestății Sale preagrațiosului nostru împărat și rege apostolic, adresat la 28 Iulie 1914 către popoarele din întreaga monarhie, autoritățile și conducătorii bisericii noastre din mitropolie, conștii de raportul de drept și datoriță în care se află față de stat, în toate eparhiile, numai decât au dat pastorale și circulare către toți credincioșii păstoriți, îndemnând pe toți cei chemați să dea ascultare fără șovăire și cu supunere glasului de chemare preainat, și însuflețindu-i pentru apărarea tronului și a patriei, să pornească la război cu credință în biruința dreptății, dând astfel o nouă probă strălucită de strămoșască lo-

ialitate față de casa domnitoare și față de patriotismsul neamului românesc, probat în cursul veacurilor.

Aceste pastorale și circulare conțin și cuvinte de mângâiere sufletească, precum și îndrumări speciale către cler și popor cu privire la atitudinea și purtarea ce au a observa în vremurile grele ce ne-au ajuns, față de toate dispozițiile statului, îndemnându-i să fie tot mai tari în credință către Dumnezeu, și firmi, neclintiți în iubire și alipire către patrie și tron.

În detal ținem a remarca deosebit demersurile mai însemnate luate în fiecare dieceză din mitropolie, și anume:

1. În arhidieceză:

S'au dat mai multe pastorale arhieresti, precum și circulare în mai multe rânduri, în cari s'a indicat, ce rugăciuni să se facă la fiecare liturgie pentru izbînda armatei noastre. S'au instituit preoți militari după trebuință, pentruca să îngrijească viața sufletească a credincioșilor chemați la serviciu pentru patrie și tron. S'au publicat colecte pentru cei răniți și pentru diferitele instituțiuni create în legătură cu războiul, adunându-se dela credincioșii bisericii noastre din arhidieceză, parte în bani, parte în naturale, sume considerabile spre alinarea durerilor pricinuite de război. Sumele încurse se vor putea constata numai ulterior.

S'au tipărit și distribuit la militari o mulțime de cărți de rugăciune, din cari să poată scoate hrană de mângâiere și de îmbărbătare pe câmpul de luptă și paturile de suferință în spitale.

Spre scopurile armatei s'au pus la dispoziția statului edificiile de școală, s'au aranajat în casele bisericesti spitale și s'au mai pus la dispoziția statului și clopotele dela biserici.

În sfârșit, tot în urma războiului, Consistorul nostru din arhidieceză a luat hotărâre pentru înființarea unui orfelinat, în care să fie adăpostiți toți orfanii ostașilor români din patrie căzuți pe câmpul de luptă. Spre scopul acesta s'a publicat apel, în urma căruia s'au adunat sume considerabile. Colecta se continuă în întreaga mitropolie. Această instituțiune umanitară are să-și extindă binefacerile asupra întregii mitropolii.

2. În dieceza Aradului:

În nexul pastoraliei arhieresti emanate cu privire la manifestul preainat al Majestății Sale, Nr. 4370/914, episcopul diecezei a dat proțime din întreaga dieceză și o rugăciune specială, întocmită anume, care dela începutul războiului până astăzi se ceteste în toate bisericile din eparhie și are să fie cetită și în viitor, sub durată războiului în toate Duminecile și sărbătorile. Considerând apoi, că abia la începutul mobilizării, ostașii au și simțit trebuința mângâierii sufletești, și pe lângă cererea de a fi mărturisiti și cuminecați, au simțit trebuința și de cărți de rugăciuni, pentru acoperirea acestei trebuințe sufletești s'au împărțit cărți de rugăciuni din depozitele aflate la librăria diecezana. Epuizate fiind acestea, și văzând, că asemenea cărți se reclamă în măsură tot mai mare, preasfințitul episcop diecezan, în lipsa de alt fond spre acest scop, a tipărit în două ediții, pe spele sale proprii, o carte de rugăciuni, din care s'au trimis exemplare recerute pentru toate spitalele din monarhie, precum și tuturor bibliotecilor din institutele de corecțiune din patrie.

Afară de pastorala dată la manifestul preainat amintit, în general s'au mai dat la toate sărbătorile cardinale pastorale arhieresti de mângâiere și povețe adresate clerului și poporului din întreaga eparhie. Din partea Consistorului din Arad s'a mai dat circular, prin care a fost îndrumat poporul la cruce și la îndeplinirea lucrurilor economice.

S'a mai dat alt circular, în care s'au luat dispoziții, ca în toate parohiile să se poarte condice despre credincioșii bisericii noastre duși în război, despre cei căzuți și despre cei răniți și deveniți invalizi,

Prin alt circular s'a dispus colecta generală și purtarea unui disc în toate Duminecele și sărbătorile pentru ajutorarea familiilor celor duși în războiu. Discul se poartă și acum. Din acest disc au intrat la casa Consistorului din Arad până la sfârșitul anului 1915, suma de 17,367 cor. 82 fil. Bani adunați s'au trimis la destinațiunea lor.

Prin circularul de datul 29 Iunie (12 Iulie) 1915 s'a dispus pe ziua de 26 Iulie (8 August) comemorarea memoriei binecuvântate a fericitului Arhiduce Francisc Ferdinand, din care incident s'au luat măsuri pentru o colectă în scopul ajutorării ostașilor nenorociți în războiu. Această colectă a rezultat suma de 28,060 cor. 15 fil. care sumă s'a administrat la oficiul regnicolar din Budapesta spre scopul designat.

Prin circularul consistorial, dat la apelul publicat de fericitul arhiepiscop și mitropolit, la 4/17 Februarie a. c. Nr. 1194/916, s'a dispus o colectă generală pentru orfelinatul decretat a se înființa în Sibiu. Colecta este în curs, iar rezultatul, după raportul primit, apropie suma de 50,000 cor.

Din dieceza Aradului până acum au fost chemați la serviciu militar 20 preoți din parohii, dintre aceștia 2 au fost eliberați, iar unul a răposat.

Consistorul din Oradea-mare în a-facerea aceasta încă a dezvoltat activitate laudabilă, și anume:

În legătură cu manifestul Majestății Sale adresat către toate popoarele din monarhie, pe lângă pastorală arhierescă s'a dat și un circular deosebit, prin care s'au luat dispozițiuni speciale, reclamate de împrejurările de acolo. Iar preoțimea a fost îndrumată, după practica ritualelor, să înalțe rugăciuni speciale pentru izbânda armatelor monarhiei.

Aceiaș Consistor, în vederea situațiilor schimbate și a împrejurărilor de viață socială și economică creată în urma mobilizării generale, urmând exemplul altor acțiuni publice de ajutorare, prin circularul Nr. 2593 a ordonat în parohiile de sub jurisdicțiunea sa adunarea de ofrande benevole în bani ori în cereale, pentru ajutorarea familiilor rămase în lipsă și fără mijloace de existență în urma mobilizării generale. Iar pentruca la timpul său să se poată alcătui pomelnicul tuturor credincioșilor noștri căzuți eroicește pe câmpul de luptă și să se poată constata cu exactitate statistică mărimea jertfelor de sânge și de avere, prestate de fiii bisericii noastre întru apărarea țării și a tronului, — prin circularul Nr. 2924/1914. B., a îndatorat pe fiecare preot subaltern să compună o listă specială a celor intrați sub drapel, apoi a răniților și morților din parohia sa. Listele acestea vor fi înaintate la Consistor după terminarea războiului, când vor putea fi complete.

Preoții parohiali din orașe și centre au fost îndatorați prin ordin consistorial special să cerceteze și să provadă trebuințele sufletesti ale ostașilor răniți și bolnavi, plasați în diferite spitale civile și militare. Din prilejul acesta constatând cu plăcere, că aproape toți ostașii răniți cereau preotului cărți de rugăciuni, a trebuit acelaș Consistor să facă și dureroasa constatare, că ne lipsesc cărțile de rugăciuni întocmite pentru toate trebuințele și împrejurările vieții creștinului, precum ne lipsesc și alte scrieri de cuprins religios și moral, tipărite în edițiuni ieftine și potrivite gustului și priceperii poporului nostru.

FOIȘOARA.

Librăriile și bibliotecile ca factor educativ.

De preotul Ioan Dandea.
(Urmare).

O piedecă foarte mare pentru editarea de bune, ieftine și bogate biblioteci e pe lângă lipsa unui colportaj bine organizat, și împrăștierea muncii, care să manifestă prin aceea că fiecare editor voește să aibă o bibliotecă a sa, precum și editarea acestor biblioteci în mare parte se face mai mult din punct de vedere comercial, ear nu cultural-educativ, și astfel cărțile cari atâtă patimile omenești, au o mai mare trecere și sunt pedecă pentru răspândirea cărților bune. Edarea acestor biblioteci e făcută în mare parte fără plan și scop. Lipsește la toate unitatea. Nu să completează una pe alta; nici chiar operele din aceeași bibliotecă. Una și aceeași scriere să aibă în mai multe biblioteci. Celor mai multe biblioteci le lipsește un principiu superior, spre care să tindă, în jurul cărui să se grupeze, și care principiu superior pe toate să le conducă spre o singură țintă, care nu poate fi decât educația generală a națiunii.

O stare ideală ar fi, dacă pe lângă un colportaj bine organizat și condus, pe

Aceiaș Consistor cu privire la ordinațiunile ministeriale, emanate în chestiunea alimentării populațiunii pe durata războiului, prin circular deosebit a dat preoții subalterne unele îndrumări practice referitoare la crufare și economizare, impusă celor rămași acasă.

Aceiaș Consistor apreciind pe deplin valoarea etică și culturală a orfelinatului decretat a se înființa în Sibiu pentru adăpostirea orfanilor celor căzuți în războiu, prin circularul Nr. 554/1916. B., a deschis și în parohiile de sub jurisdicțiunea sa o colectă generală în favorul orfelinatului amintit.

3. În dieceza Caransebeș:

Cu izbucnirea războiului mondial actual s'a creat pentru aceeaș dieceză o situație foarte dificilă, întrucât o mare parte a diecezei a devenit teren de războiu, cari împrejurări s'au resimțit în toate ramurile administrației bisericești.

Îndată la izbucnirea războiului Preașfinția Sa părintele episcop diecezan al Caransebeșului în pastorală emisă în legătură cu manifestul preafinalt, făcând amintire despre atentatul săvârșit asupra Alteței Sale ces. și reg. fericitului clironom Francisc Ferdinand, precum și despre izbucnirea războiului, a îndrumat pe toți credincioșii să deie ascultare glasului de chemare al Majestății Sale, însușindu-i pentru apărarea tronului și a patriei. Afară de această pastorală s'au mai emis alte multe circulare, cari toate privesc războiul și trebuințele provocate de el, începând cu îndemnarea celor rămași acasă pentru crufare și lucrarea pământului, sprijinirea reciprocă, abandonarea sărbătorilor așa numite băbești, sprijinirea tuturor acțiunilor cari privesc apărarea țării și asigurarea traiului normal de acasă. S'au făcut colecte și s'au purtat discuri tot mere.

S'au sprijinit spitalele și peste tot «Crucea roșie». Iar în edificiul seminarial cu ajutorul reuniunii femeilor române din Caransebeș s'a organizat chiar și condus un spital special pentru soldații bolnavi și răniți.

Preașfinția Sa părintele episcop însuș a cercetat și mângăiat pe soldații bolnavi din spitalele mai multor orașe, îndemnând totodată preoțimea din loc, de pretutindenea, să-i cerceteze cât mai des.

S'a luat dispoziție să se poarte în parohii o cronică, în care să se însemneze toate momentele privitoare la război și vrednice a se păstra pentru viitorime.

Pastoralele date în cursul războiului conțin totatătea cuvinte de mângăiere și încurajare a credincioșilor de acasă, în aceste zile grele. În deosebi au făcut în multe locuri impresie bună asupra credincioșilor «rugăciunea» ce s'a dispus a o rosti în biserică și în genunchi cu glas tare copiii pentru tată, trații, rudeniile și sătenii duși în războiu.

La sărbătoarea «Nașterii Domnului» din anul 1915 Preașfinția Sa părintele episcop a trimis tuturor preoților noștri aflători la oaste, — cam 26 la număr — o pastorală specială pentru ostași, care pastorală s'a trimis și prin comandelă militară.

Viața religioasă-morală a credincioșilor n'a rămas neatinsă de războiul actual. Cei plecați în războiu și-au dat seama de primejdiile împreunate cu războiul, iar cei rămași acasă au fost cuprinși de grija pentru viața celor plecați. Când omul este în primejdie cu viața, atunci de regulă se întoarce către Dumnezeu, și-și îndeplinește datorințele creștinești, astfel s'a observat în

toate părțile, că mulți dintre cei ce trăiau în concubinată, s'au cununat.

Ostașii chemați la miliție, reclamând hrană sufletească, cărți de rugăciuni, Preașfinția Sa episcopul diecezan al Caransebeșului a compus și pus sub tipar, mai ales pentru soldații dela front, o carte de rugăciune, care apoi, precum și alte cărți de rugăciuni, s'au trimis și distribuit soldaților și credincioșilor, cari le cereau. Asemenea s'a făcut îngrijire a provedea pe soldați și cu altă lectură religioasă și instructivă.

Din toate rapoartele primite în această materie dela eparhii, se evidentiază clar, că războiul actual și-a avut înrăurirea sa incontestabilă asupra credinței și a vieții religioase-morale a fiilor bisericii noastre. Faptul acesta s'a relevat de toți scriitorii și cugetătorii, cari s'au ocupat cu problemele sociale și religioase, scoase la suprafață de acest cataclism universal. Multimea epizoadelor și a cazurilor concrete, întâmplările, experiențele și nenumăratele rapoarte oficiale și particulare sosite de pe câmpurile de luptă, toate țin să releveze și să constate adevărul, că pe urma acestui războiu, și a calamităților împreunate în mod fatal cu el, credința creștină și sentimentul religios au crescut în întregitate. Barometrul religiozității s'a urcat în mod simțitor și simburile credinței în Dumnezeu a reînviat și a încolțit din nou, chiar și în sulete, în cari părea amorțit de necredință și indiferențism religionar.

Fapt incontestabil este, că războiul acesta a pregătit sufletele și le-a făcut mai predispușe pentru primirea adevărurilor de credință și de mângăiere a învățăturilor evanghelice. Rămâne, ca clerul parohial, utilizând acest prilej, să samene în inimile credincioșilor sămânța credinței, nădejdi și a dragostei creștinești, singurii factori meniți să asigure fericirea și pacea între oameni și între popoare.

Alte momente mai de seamă petruce în cursul perioadei, în desvoltarea vieții culturale a bisericii noastre din mitropolie:

În dieceza Aradului subsemnatul episcop în anul 1913 împlinind zece ani de arhierie, a făcut sinodului eparhial din acel an în cuvântul de deschidere un raport detaliat despre productele activității sale arhipăstorești pe zece ani împliniți.

Tot în dieceza Aradului, în ziua de 3/16 Noemvrie 1912, s'a sărbătorit cu solemnitate cuvenită jubileul centenarului dela înființarea și deschiderea institutului pedagogic, unul din cele mai vechi așezăminte culturale în mitropolie.

Iară în 25 August (7 Septemvrie) 1913 s'a sfințit și s'a predat destinațiunii sale, cu o festivitate rară în felul său, edificiul nou al școlii civile de fete cu internat, susținute de dieceză.

În cursul perioadei au obvenit și unele momente jignitoare, și anume: În arhidieceză în unele părți au fost neînțelegeri între preoțime și între poporul credincios, cari au provocat frecări regretabile. Alte momente jignitoare au fost nemulțămirea preoțimei cu calificățiune inferioară în ce privește întregirea dotației de stat, iar în unele locuri divergențele dintre preoți și învățători. Față de aceasta, Consistorul în cazuri concrete a luat măsurile, cari le-a crezut în interesul bisericii.

În dieceza Aradului sporadice s'au ivit mișcări prozelite, anume: în comuna Nădlac din pricina alegerii de preot, în comuna Boroșineu din certele iscate între

un preot și un învățător de acolo, apoi în comuna Baldovin și filia Rîșculița, din tractul Halmagi, pentru contribuirea recerută la susținerea în comun a școlilor confessionale, la care contribuire au fost angajați de bună voie.

Toate aceste mișcări regretabile însă, prin măsurile energice și potrivite luate de Consistor, au fost sufocate și potolite, fără să fi luat dimensiuni mai păgubitoare.

II. Cu privire la concluzul congresual Nr. 101 din 1912, în privința modalităților de a combate și paraliza influența păgubitoare a învățăturilor sectare asupra credincioșilor, acest Consistor mitropolitan cu datul 13/26 Noemvrie 1912, Nr. 572, M., pe lângă comunicarea concluzului, s'a adresat prin circular către Consistoriile eparhiale, spre a afla și propune modalitățile potrivite în scopul acesta, dând Consistoriilor îndrumări speciale, spre a lua măsuri energice pe toată linia pentru cultivarea cât mai intensivă a sentimentului religios și întărirea credinței în inimile credincioșilor bisericii noastre străbune, cea mai puternică pază față de învățăturile false ale diferitelor invaziuni sectare.

Relativ la concluzul congresual Nr. 105 din 1912, privitor la sistemizarea posturilor de cantori, acest consistor mitropolitan cu datul de 13/26 Noemvrie 1912, Nr. 576 M., pe lângă comunicarea concluzului și a propunerii invocate, a îndrumat Consistoriile eparhiale a lua măsuri, ca în comunele unde se află trebuința în temeiul §-lui 23, punct 12 din «Statutul organic», să se sistematizeze posturile de cantori și să se institue cantori; apoi studiind afacerea cu privire la pregătirea și calificarea candidaților pentru atari posturi de cantori, amăsurat împrejurărilor a lua demersurile în competența proprie.

Concluzul congresual Nr. 104 din 1912, privitor la măsurile ce ar fi a se lua pentru provederea bisericii noastre cu lumini de ceară, conform §-lui 121, punct 3 din «Statutul organic», s'a transpus Consistoriilor eparhiale, pentru rezolvare în competența proprie.

În temeiul concluzului congresual Nr. 71 din anul 1912, privitor la comemorarea nobililor fundatori, binefăcătorii Ioan și Maria Trandafil, în conformitate cu hotărârea sinodului episcopesc, luată în această afacere la 14 Maiu 1915, Nr. 4, Consistorul mitropolitan cu datul 21 August (3 Sept.) 1915, a decretat introducerea nobililor fundatori Ioan și Maria Trandafil în pomelnicul marilor ctitori ai bisericii noastre mitropolitane, și celebrarea unui parastas în ziua sărbătorii: «Sfinților trei lerarhi» în memoria sur nemișlor, în toate bisericile noastre din comunele parohiale centrale din întreaga mitropolie. În scopul acesta au fost îndrumate Consistoriile eparhiale de a lua dispozițiile trebuincioase.

III. Senatul bisericesc, ca for și organ suprem de apel, în cursul perioadei, până la sfârșitul anului 1915, în 14 ședințe a pertractat și rezolvat cauzele apelate dela Consistoriile eparhiale, și anume:

a) Consistorul arhidiecezan: 13 administrative, aprobate 8, anulate 3, schimbate 2, total 13. — 15 disciplinare, aprobate 8, anulate 3, schimbate 4, total 15.

b) Consistorul Aradan: 21 administrative, aprobate 11, anulate 4, schimbate 6, total 21. — 7 disciplinare, aprobate 2, anulate 1, schimbate 4, total 7.

c) Consistorul din Oradea-mare: 1 administrativă, apr. —, anulate 1, schimbate —, total 1. — 6 disciplinare, aprobate —, anulate 3, schimbate 3, total 6.

IV. Pentru popor încă ar avea să editeze amintitul institut de editură o bibliotecă populară foarte bună, foarte ieftină și foarte bogată. În privința bibliotecilor populare să face o foarte mare greșală. Să dau poporului cărți cu povești, poezii populare, snoave, anecdote, de povestiri lucrate pe baza literaturii populare, în credința că prin acele să face educațiunea culturală a poporului. Dar aceste cărți nu-și ajung scopul. Li procură țăranelui câteva minute de distracție și atât; nu li fac mai bun, mai cult, mai înțelegător pentru trebuințele mai înalte ale vieții, ci li lasă tot așa cum l'au aflat, căci țăranel le privește de ale sale, căci din plâsmuirile fantaziei lui își iau începutul; nici nu trec peste gradul de pricepere al țăranelui. Literatura populară trebuie să o cunoască temeinic, nu țăranel, ci intelectualul, care astfel poate cunoaște sufletul poporului în ceea ce are el mai curat, îi poate cunoaște psihologia. Elementele serioase dintre țărani, văzând că cărțile ce li se îmbie în mare parte conțin numai povești, cred că toate cărțile conțin numai povești și nimic altceva, cărți bune numai de distracție, ear nu de învățătură, și astfel privesc cu neîncredere cărțile cu conținut profan. Poporul dorește cu sete cărți cu învățături și în prima linie cu învățături religioase morale. Bune sunt și povestirile, cari conțin învățături, chestii de educație sufletească și de morală; dar țăranel cu greu scoate învățături

din acele povestiri, și dacă ar putea scoate învățăturile de lipsă, din lene de cugetare nu o face aceasta. Țăranelui îi trebuie în mare parte cărți cu învățături lămurite, neted spuse, precise, în limbaj concret, în stil ușor și în o limbă neaoșă românească. Marele institut de editură să publice apoi bune și amănunțite cataloage despre operele cuprinse în acele biblioteci, ca să fie foarte ușoară orientarea în ceea ce privește alegerea operelor de cumpărat pentru trebuința privată sau publică.

Acel institut ar avea să înființeze și conducă ziare politice bune, așezate pe baze morale. Toate chestiile cu care să ocupă aceste ziare, ar trebui privite prin prizma moralei și ar trebui să aibă în vedere educația publică. Aceste ziare ar fi pentru intelectuali și popor. Aceste ziare să fie prietini nedeșpărtați ai cetitorilor, pe care să-i împintene a se cultiva, a se face mai buni, mai conști de demnitate națională, să nu fie numai sfârnari naționali, naționalști numai din buze, să facă pe cetitori mai doritori de a ceti cât de multe scrieri bune. Bune pilde de conducere înțeleaptă a unor ziare politice cu tendințe educative culturale sunt: Neamul Românesc al lui Iorga, atât pentru intelectuali, cât și pentru popor. Pentru intelectuali ar trebui edate și reviste bune de popularizarea științelor, de propagândă morală religioasă și reviste bune literare.

d) Consistorul din Caransebeș: 6 administrative, aprob. 6, anulate —, schimbate —, total 6. — 9 disciplinare, aprobate 3, anulate —, schimbate 6, total 9. Total 78: aprobate 38, anulate 15, schimbate 25.

În scopul de a avea o evidență clară despre starea și dezvoltarea clerului și a poporului nostru din mitropolie, acest Consistor mitropolitan, cu rezoluția sa de datul 13/26 Noemvrie 1919, Nr. 595 M., pe lângă comunicarea unui formular, model stabilit, a dat îndrumare Consistoriilor eparhiale, pe temeiul datelor statistice primite cu finea fiecăru an dela organele subalterne, apoi examinate și prezentate sinoadelor eparhiale, a compune un conspect exact și complet despre starea și fluctuațiunea clerului și poporului submanat, și an de an înaintea la mitropolie până la 1 Iunie a fiecărui an, pe lângă explicațiile recerute cu privire atât la spor, cât și la scăzământ, arătând în detalii cauzele mișcămintelor mai remarcabile ivite în fluctuațiunea clerului și a poporului, precum și măsurile luate în privința restabilirii cursului normal.

Tabloul sumar, alcătuit pe temeiul conspectelor și datelor primite dela Consistorii, ne luăm voce a-l prezenta alăturat sub forma de tipări, în nexul acestui raport la protocolul congregual.

Sibiu, din ședința plenară a Consistoriului mitropolitan, ținută la 10/23 Iunie 1916.

Ioan I. Papp m. p., episcop-prezident. Nicolae Zigre m. p., secretar mitropolitan.

Războiul.

Pe înălțimele dela Prislop și la Lodaczevka, în Volhinia, trupele noastre au respins atacurile rusești, iar în Galiția de est apropierea trupelor dușmane a împedat-o focul artileriei noastre. Pe la Riga trupele rusești au suferit înfrângere groznică. Lupta a durat dela orele 10 dimineața până la orele 10 din noapte. Rușii au atacat de nenumărate ori, toate atacurile lor au fost însă respinse de armata lui Hindenburg. Perderile Rușilor sunt enorme.

La frontul italian s'au continuat atacurile dușmane pe toate locurile, cu trupe numeroase, dar fără nici un rezultat. Bravele noastre trupe nu s'au mișcat din pozițiile apărate cu rar eroism. La frontul dela apus au atacat Englezii cu unsprezece diviziuni, (săptămâna trecută Francezii au atacat cu 17 diviziuni) dar pe lângă pierderi extraordinare, nu au avut decât un succes foarte mic: au luat în stăpânire câteva case dela marginea unui sat. Atacurile Francezilor încă au fost respinse. Cu toate pierderile mari, cauzate de apărarea îndrăznică a Germanilor, Englezii și Francezii vor începe în curând o nouă ofensivă mare, cu forțe și mai numeroase, dar e de sperat, că cu același rezultat, ca pe cele de până acum, învinsе în mod bravuros de Germanii.

cum au fost pe vremuri Convorbiri literare, Sămănătorul.

Ziarele satisfac unor trebuințe momentane zilnice, pe când revistele tratează toate chestiile din punct de vedere principiar. În reviste în mare parte își află locul opere de o mai mică estenziune sau de o mai puțină importanță așa încât nu s'au pot tipări ca cărți. Pe de altă parte revistele au mai mare număr de cititori, așa încât și operele însămnate apar mai întâi de multe ori în reviste și după aceea s'au estrag și s'au publică ca cărți separate făcându-se puțină propagandă pentru ele. Și revistele ilustrate bune și ieftine ar trebui să fie luate în considerațiune, aducând reproduceri de artă plastică originală și streină în tablouri frumoase; aceste reproduceri să fie sistematice, în legătură unele cu altele, având și bune explicații.

Nu trebuie să fie neluate în samă nici revistele umoristice, din care să lipsescă tot ce-i obscen, picant și pornografic, având menirea să zăbăvească relele deprinderi și moravuri, — dar aceasta să se facă cât se poate prin tablouri, prin presii și concepții mai alese, mai distinse. Să fie în adevăr un mijloc educativ, ear nu un focal de imoralitate. O bună redacțiune din punct de vedere educativ a avut revista umoristică «Bobârnaci».

Cam acestea ar fi problemele marelui Institut Național de Editură ce se va înființa la «plinirea vremii».

O foaie din capitală, «Budapesti Hirlap», publică o declarație a conțelului Meran, guvernorul Bucovinei, care se află în Vatra Dornei, cumcă străbaterea Rușilor prin Carpați și intrarea lor în Ungaria e un lucru, despre care nici vorbă nu poate se fie. Orice temere în privința aceasta e cu totul nemotivată. Declarație de asemenea înțeles a făcut și colonelul Fischer, comandantul din anul trecut al trupelor incredințate cu apărarea Bucovinei. Credița sa e, că granițele ungare nu sunt periclitate.

Din telegramele primite astăzi mai scoatem următoarele:

Pela Obertin s'au prăbușit Luni un atac rusec. Pela Beresteczko sunt lupte mari în formațiune. Pe celelalte locuri situația e neschimbată la frontul rusec. La frontul italian dușmanul a atacat pe mai multe locuri și de mai multe ori, cu mare vehemență, dar atacurile sale au fost respinse. Într'un loc au intrat Italianii în unele tranșee de ale noastre, dar au fost scoși earăși din ele. S'au luptat cu vitejie extraordinară mai ales corpul nostru de armată din Gratz, în contra căruia dușmanul a îndreptat cele mai grele atacuri. La frontul dela apus Nemții își apără cu energie și cu succes pozițiile.

NOUTĂȚI.

Prospecte de pace. O foaie mare rusească «Nowoje Wremja» scrie, că atât în Petersburg, cât și la Londra și Paris, se vorbește cu mult optimism despre apropierea păcii. Se afirmă, că la toamnă va fi pace. În August se vor da luptele decizătoare la toate fronturile, și apoi va urma armistițiul, pentrucă luptele acestea vor istovi atât de mult pe toți beligeranții, încât, aibă ele orice rezultat, vor trebui să înceapă să se gândească toți la pace. Vom vedea!

Distincție. Domnul maior *George Radeș* de Ksberim, care a fost vulnerat pe câmpul de război, iar acum e comandant al districtului militar de întregire din Alba-Iulia, a fost decorat din partea Majestății Sale cu coroana de fier clasa III cu decorația de război, pentru purtare bravuroasă în fața dușmanului.

Preșul pământului. Se scrie din comitatul Tarnava-mare, că în comunele de acolo jugămul de pământ arător se plătește cu câte 4000—6000 de coroane, iar jugămul de fanete cu câte 6000—8000 de coroane. Oamenii au bani în abundență, în urma prețurilor urcate pe care le au vitele și cerealele, și plătesc pământul cu prețuri exagerate, în buna credință însă, că tot e mai sigur pământul decât banii.

Prin înființarea marelui Institut național de editură s'au delătura și strămtorările materiale cu care s'au luptă scriitorii români și cari strămtorări sunt scoase la iveală de «Românul» din Arad nr. 251 a. 1915 sub titlul «Literatură II.» În acest articol să scrie: «Soartea scriitorului român este și astăzi o oscilare între o coajă de pâine și între un joben... coaja de pâine urmărește mere ce o umbră: ești scriitor român și vei muri flământ... noi Românii suntem popor mult prea sărac, ca să putem susținea scriitorii noștri, nu ne putem asemui cu Europa, căci acolo sunt mii și mii de instituții ce sprijinesc literatura... Deviza aceasta folosită ca scuză... a lăsat în mâna unor mercenari manifestațiile cele mai sfinte ale sufletului românesc, a iertat dilentantismul dibuitor și a dezvoltat poezia de ocazie... Revistele cu copertă colorată și cu reclame de o șchioapă, teatrele și casele de editură puține multe câte le avem, exploatează pe scriitor fără resemnare; scriitorul român, durer, este o victimă a nesolidității breșlei literare, scriitorul român trăește și astăzi în secolul al XX viața bohemilor lui Murger... în afară de proconsulii Lybiei cu toga virilă există... foarte mulți poate sute de scriitori români, cărora jobenul le-ar însemna încoronarea foamei sistematice; industriașul literar din străinătate încasează mii de franci, iar scriitorul român flământezește...» (Va urma).

Deputatul Dr. Al. Vaida s'ănătos. Domnul deputat dietal *Dr. Al. Vaida-Voevod*, care fusese lungă vreme grav bolnav, e acum pe deplin s'ănătos și face servicii ca medic într'un spital militar din Viena.

Descoperire medicală. Ziarul Universul scrie, că profesorul universitar, *Dr. V. Babes*, a reușit să compună un *ser comun*, prin a cărui injecție omul se poate apăra împotriva holerei, tifosului și a vărsăturii, — așa nu mai trebuie să se facă injecții deosebite în contra acestor boale.

Dispensari dela miliție nu se mai dau în viitor, decât numai în cazuri excepționale, și pe seama goliștilor înaintați în etate. E vorba apoi, ca cei dispenseți până acum, se fie ch matis sub arma pe la finea lunii August, remăzând dispensații și pe mai departe numai aceia, cari sunt cu adevărat indispensabili. Așa scrie foaia «Kü ügy-Hetügy».

Teritoriu intern de război. Comitetele ardelenice Bistrița-Năsăud și Măramurăș au fost decretate ca partănatoare teritoriului intern de război. Pe teritoriul lor nu se poate călători, decât cu permisiune specială dela comanda militară. E introdus și stateriul în aceste comitate, pentru anumite crime și delicta.

† Dr. Emilian Șlesanschi, avocat și publicist român din Bucovina, care s'au fost refugiat la București,

a decedat Vineri în București, în etate de 39 ani.

Caz de moarte. Din Berlin vine știrea despre moartea cunoscutei scriitoare *Mite Kremnitz* care împreună cu *Carmen Sylva*, sub pseudonimul «Dito und Idem», a publicat mai multe valoroase volume. A trăit 64 de ani.

Se scumpește poșta. O nouă tarifă poștală se introduce în monarhia noastră austro-ungară cu ziua de 10 tomvrie 1916. Pentru o scrisoare simplă va fi 15 fileri, pentru o carte poștală 8 sau 10 fileri. Imprimare, până la 50 de grame, se expedeză cu o marcă de 3 fileri, pentru pachete până la 5 kilogramme, se plătește 80 fileri. Taxa de peșteră se va urca la 8 fileri de un cuvânt.

Falsificatorii de lapte au să fie înființați. Ministrul ungar de interne a adus o interesantă hotărâre. Poliția din Arad a osândit pe țărânul *George Bran*, dintr-o comună vecină, la amenda de 400 coroane, pentrucă a vândut lapte falsificat. Ministrul de interne a aprobat hotărârea, dar cu adăosul, că sentința de condamnare să se aducă la cunoștința obștei sătești, bătându-se la dobă în satul întreg.

Bolnavii din spitalele din Austria pot să fie vizitați numai de către astfel de persoane, cari dovedesc cu atestat medical, că au fost vaccinate cu succes dela începutul războiului încoace în contra vărsăturii. Ceeace se aduce prin aceasta la cunoștința publică.

Imprumutul capitalei. Din 27 până în 29 Iulie n. c. se pot face subscrierii la orice bancă (înstitut de bani) pentru imprumutul de optzeci milioane de coroane al capitalei și reședinței Budapeste. Pentru acoperirea imprumutului se dau obigațiuni, care se plătesc în curs de 60 ani, pe calea sortării. Obigațiuni sunt de câte 200, 1000, 5000, și 10000 coroane și cursul lor, acum, la subscriere, e de 95-50; obigațiunile aduc deci dobândă cam 6-32%. Cine are bani, plasează-i în obigațiuni de acestea.

Preoteasă la smvon Cei mai mulți preoți protestanți din Elveția au trecut în Franța, pentru a face servicii soldaților francezi călători pe câmpul de război, astfel, că bisericile protestante din Elveția au rămas aproape toate fără preoți. Într'o biserică de acestea, fără preoți, s'au pus într'o Duminică mai recentă o tinără studentă de teolog, domnișoara *Pfister*, să susțină preotul absent, și lumea credincioasă din biserică a rămas încântată de felul cum și-a împlinit chemarea domnișoara preoteasă. E vorba, ca mai multe domnișoare din Elveția să o imiteze și să pășească și ele pe cariera preotească.

Pressa din Paris și Vedunul. O parte a presei pariziene se ocupă de situația militară, fără ca de astădată să fie împiedecată prin cenzură. Zarele întrebă: Oare n'ar fi mai bine, ca armata franceză să evadese orașul și forturile distruse dela Verdun, fără alte pierderi? Comanduirea franceză nu trebuie să fie condusă de considerațiuni exterioare și de sentiment.

† **Romul Piatos,** preot gr.-or. român în Turnișor, după un morb îndelungat a încetat din viață în vârstă de 34 ani Marti în 12/25 Iulie la orele 6 p. m. Rămășițele sale pământești vor fi așezate spre vecinică odihnă în cimiterul rom. gr.-or. din Turnișor mâne, Joi în 14/17 Iulie la orele 1 d. a. Fie i țărina ușoară!

Nou imprumut de război. Se scrie dela Berlin, că s'au început lucrările pregătitoare în vederea noului imprumut german de război. Subscrierile se vor face în Septembrie.

Pentru ce dau foc? Corespondentul ziarului *Berliner Tageblatt* scrie dela Vatra Dornii, între altele, următorul caz destul de caracteristic: Un forestier bucovinean a întribat de un ofițer căzăcesc, pentrucă a-prind rugii atâtea case și păduri? și ce folos au danșii din părjoli? Cazacul ofițer a răspuns scurt și caprinzător: «Cu cât vă puștin mai mult de averi, cu atât va crește și pagoba dvoastră, și cu atât mai mare va fi despăgubirea, ce are să o plătească țarul!» În modul acesta, domniile mari dela Petrograd nu vor avea în grabă poșta, să înceapă earăș a războiului.

Despre noul prezident. Răposatul *Iuanșiki*, primul prezident al republicii chineze, nu era rărbat impunător la vedere. Și mai puțin arătos este urmașul său, prezidentul *Liankung*. Un om mărunțel, aproape pitic, de 50 de ani, și foarte gras. Are înfățișare cu totul smerită, nesgură și zăpăcică. Insușirile acestea ale exteriorului nu-i vor dobândi multă vază în popor. Cu atât mai vartos se deosebește *Liankung* prin calitățile sale intelectuale. Este mai cult decât *Iuanșiki* și vorbește câteva limbi străine, între care și englezește și nemțește. De și face parte dintre mandarinii de prima clasă, se îmbracă și trăește cât se poate de simplu. A refuzat să ocupe castelul luxos al prezidentului de republică, și lo naște mai bucuros într-o casuță săracă din vechiul Peking, unde îl cunosc și copiii.

Cărți și reviste.

Anuarul institutului pedagogic-teologic ortodox român din Arad (înființat în 1812). Anul școlar 1915—1916. Redacțat de *Roman R. Crogariu*, protosinel, director. — Conține: Cronica anului școlar. Normativ pentru organizarea învățământului practic în institutul pedagogic gr.-or. român din Arad. Regulamentul pentru fondul de ajutorare a elevilor seminariali. — Personalul didactic se compune din: 1 director, 8 profesori, 2 instructori, 1 medic al institutului și 1 învățător la școala de aplicație. S'au înscris 172 elevi, între cari 97 la teologie, 75 la pedagogie. La arme sunt chemați 23 elevi.

Calea Vieții nr. 7 are coprinșul următor: *Secerisul*. De acasă în tabără, versuri de *P. Ardeleanu*. *Sfântul proroc Ilie*, de *G. M. Pteencu*. Doine, comunicate de *Iustin Ilieș*. Cântecule de război: Din povestea războiului (cu ilustrații), versuri de soldatul *Ionică Acu* al lui *Iuon*, comunicate de profesorul *Dr. Emil Prăcup*. Cum să lucrăm? de *Al. Campeanu*. *Răvas*. — Abonamentul pe an 3 coroane. Revista, sub redacțiunea unui comitet, apare în fiecare lună. Redacția și administrația în Vulcan, comitatul Hunedoari.

Nr. 650—1916.

Concurs.

Subscrierul comitet publică prin aceasta concurs pentru trei ajutoare de câte K 100.— puse la dispoziție de marimonosul domn *George Pop de Băsești* pentru 3 ucenici dela meserii.

Ajutoarele se vor da la orfanii de ai vitejiilor noștri căzuți în război, având preferință cei de pe teritoriul desp. Băsești al «Asociațiunii», căruia îi aparțin comunele cercului administrativ al Colului-Silvaniei.

Cerurile vor fi provăzate cu următoarele acule:

1. Carte de botez;
2. Atestat de săracie;
3. Atestatul, că tatăl ucenicului a căzut în război și despre numărul orfanilor rămași în urma dănsului;
4. Contractul încheiat cu măestrul;
5. Atestat de sănătate;
6. Ultimul atestat școlar al ucenicului;
7. Atestat dela măestru cu privire la destoinicia alesului și purtarea acestuia;
8. O recomandare dela partea oficialului parhial.

Cerurile se vor adresa până în 15 August n. c. Comitetului central al «Asociațiunii pentru literatura română și cu tura poporului român» (*Nagy zeben-Sibiu*, strada Ș-guna Nr. 6).

Sibiu în 22 Iulie 1916

Andrei Bărganu,
prezident.

Romul Simu,
secretar supl.

Concurs.

Pentru liferarea de:

1. Pâne de grâu curat.
2. Franzele făcute din făină de grâu curat cu lapte.
3. Făină de grâu curat Nr. 2 și 3.
4. Carne de vită.
5. Carne de vițel. 119 1-3
6. Carne de porc, și
7. Unsoare de porc, toate de prima calitate pentru alimentarea alor 220—250 elevi dela seminarul arhidiecezan teologic-pedagogic greco-ortodox român „Andreian” din Sibiu în anul școlar 1916/17.

Doritorii de a reflecta la careva din aceste poziții să și înainteze ofertele în scris, provăzute cu timbru de 1 cor., în persoană la subsemnatul, până în 18/31 August inclusiv, unde vor afla mai deaproape și condițiile speciale pentru încheierea contractului cum și eventual alte informații. Ofertele întriate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, la 10/23 Iulie, v. 1916.

Aurel Popoviciu
econ., prof. sem.

Nr. 377/1916. (120) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoarești dela școlile confesionale din mai jos indicatele parohii aparținătoare protopresbiteratului Ungureșului, se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

1. **Cubleșul român**, cu salar anual de 1200 coroane, din cari 180 cor. prin repartiție dela popor, iar restul de 1030 cor. din ajutorul acordat dela stat, având a se cere numai liividerea lui după alegerea învățătorului. Cărtir — trei chilii și cămară în edificiul școlii și folosirea grădinei de 1/4 jugăr.

2. **Dânc**, cu salar anual de 1200 coroane, din cari 180 cor. prin repartiție dela popor, 160 cor. din venitele cantorale, 300 cor. ajutor dela Preaven. Consistor arhidiecezan și 570 cor. ajutor dela stat, care se va cere după alegerea învățătorului. Cărtir — două chilii în edificiul școlii și 20 coroane.

3. **Fizeșânpetru**, cu salar anual de 1200 coroane, din cari 600 cor. prin repartiție dela susținătorii școlii, 100 cor. ajutor dela Preaven. Consistor arhidiecezan și restul de 500 cor. din ajutorul votat dela stat, având a se cere numai liividerea după alegerea învățătorului. Cărtir — trei chilii, cămară și pivniță în edificiul școlii și grădina de 1/4 jugăr.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au a-și înainta cererile conform legilor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul numit și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare înainte alegătorilor în biserică, pentru a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesti și tipic și pentru a fi cunoscuți alegătorilor.

Concurenții dela posturile învățătoarești din parohiile Cubleșul român și Dânc au a îndeplini și funcția de cantor.

Dela concurenții se mai cere să fie în stare a înființa cor și să cânte cu școlarii în biserică.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al Ungureșului în conțelgere cu comitetele parohiale.

Pavel Roșca
protopresb.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeu”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Isus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată în coloare roșie și văpăată cu 20 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corectă și potrivită nu numai pentru trebuințele suferinței ale ori cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din rezboi, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Nr. 342/1916.

115 3—3

Concurs.

În sensul hotărârii comitetului parohial din 29 Iunie a. c. prin aceasta se publică concurs pentru ocuparea postului de învățător vacant la școala confesională gr.-or. română din Gurariului, cu termen de 15 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român”.

Salar: 600 cor. dela biserică, iar restul întregire dela stat, votată sub Nr. 26945/910. Locuința în edificiul școlii; relut de grădina: 20 cor.

Cel ales este îndatorat a forma cor cu elevii și a cânta în biserică. Doritorii de a ocupa acest post să se prezinte în biserică din Gurariului spre a-și dovedi destoinicia în cântare și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc gr.-or. român din Săliște, în înțelegere cu comitetul parohial din Gurariului.

Săliște în 4 Iulie 1916.

Dr. Ioan Lupuş
protopop.

Nr. 188/1916. (116) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoarești din comunele jos arătate din protopresbiteratul Hațegului, se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Fizești**. Salar 600 coroane din repartiție, cărtir în natură și lemne de foc. Întregirea salarului se va cere dela stat.

2. **Sântamărie de peatră**. Salar 600 coroane din repartiție și dela P. V. Consistoriu arh., cărtir în natură. Întregirea salarului se va cere dela stat.

3. **Valea Sângeorgiu**. Salar 400 coroane dela biserică, 200 coroane din fondul cultural, iar restul până la 1200 cor. votat dela stat. Cărtir în natură pentru lemne de foc 100 cor. din care are a se înălzi și sala de inv. și 20 cor. relut de grădina.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruate conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis și să se prezenteze în comună în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a face cunoștință cu poporul.

Cei aleși sunt datori a conduce copii în Dumineci și sârbători la sf. biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Hațeg, la 5 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Hațeg.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 312/916. (118) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoarești din comunele bisericesti mai jos însemnate din tractul Deveii se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare:

I. **Banpotoc**. Salar: 450 Cor. dela popor prin repartiție, iar restul votat dela stat. În natură: cărtir și grădina de 1000 m. Lemne de foc pentru școală 3 st.

II. **Bohot**. Salar 600 Cor. dela popor ear restul votat dela stat. În natură cărtir și grădina, — apoi 8 m. lemne de foc pentru școală și învățător.

III. **Hondol**. Salar 1000 cor. din repartiție dela popor, ear restul se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales. — Cărtir și grădina în natură.

IV. **Suligete**. Salar 1000 cor. din repartiție dela popor, ear restul se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales. — Cărtir în natură, 20 cor. relut de grădina, și 2 stângini lemne de foc.

Aleșii învățători — pe lângă îndatoririle impuse prin Regulamentul școlar, sunt datori a conduce în Dumineci și sârbători pe elevi la sf. biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice, eventual formând cor.

Concurenții vor avea să-și aștearnă petițiile în termenul reg. subsemnatului oficiu protopresbiteral având a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul și a cânta în biserică.

Deva, la 6/19 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Deveii în conțelgere cu respectivele comitete parohiale.

Dr. Ioan Dobre
protopresb.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Frumoasa din Nor

și alte povești

de
E. Hodoș.

Prețul 2:50 cor. + porto 20 bani.

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu”

Nr. 1.	Ținerea vitelor, de E. Brote	K	—24
2.	Trifoiul, de Eugen Brote		—24
3.	Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa		—24
4.	Legea veterinară, de inv. Muntean		—80
5.	Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote		160
6.	Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu		—70
9.	Povețe pentru stârpirea gâdacilor de Maiu		—10
10.	Darea pe vinuri și favorurile (Inlesnirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii		—
11.	Povețe pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii		—10
12.	Scurtă povățuire la stârpirea șoarecilor de câmp		—10
13.	Cum să îmbălăm orzul de bere		—18
14.	Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învățător		—70
15.	Nutrirea animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustrații în text		1:50
16.	Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a paserilor		—20
17.	Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kern		—10
18.	D'a'e Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoș		—25
19.	Câteva rele incubate în populațiunea dela sate de Dr. Ion Bucur, medic		—30
20.	Nimicirea șoarecilor de câmp, îndurări prelucrate după instrucție ministerială		—20

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană,** din Sibiu-Nagyszeben.

Adolf Harnack.

Monahismul, idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar e 1 Cor., cu porto postal, 1 Cor. 10 fil.

Icoane

ce se află spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** din Nagyszeben (Sibiu), cu prețuri reduse, și anume:

Nr. buc.	N u m i r e a	lățimea în cm.	lungimea în cm.	pictate pe	Prețul	
					C.	ř
1	Nașterea Maicii Domnului	62	80	pânză	45	—
1	Nașterea Maicii Domnului	40	50	"	12	—
1	Puerera în mormânt	68	55	"	17	50
1	Adormirea Maicii Domnului	40	52	tinichea	15	50
1	Maica Domnului cu Mântuitorul nostru Isus Christos	74	100	pânză	70	—
1	Răstignirea Domnului	73	100	"	70	—
1	Mucenicul George	55	68	"	10	—
1	Mucenicul George	55	68	"	8	—
1	Botetul Domnului	65	83	tinichea	45	—
1	Invierea Domnului	20	30	lemn	8	50
1	Ierahul Nicolae	40	52	tinichea	12	—
1	Botetul Domnului	26	32	"	10	—
2	Mucenicul Haralambie	26	32	"	10	—
1	Mucenicul Dumitra	26	32	"	10	—
1	Tăierea împrejur	26	32	"	10	—
1	Cuvioasa Paraschiva	26	30	"	10	—
6	Mântuitorul nostru Isus Christos	54	70	hârtie	4	—
6	Maica Domnului	54	70	"	4	—
9	Patimile Domnului	58	48	"	2	—
1	Pranor pictat pe pânză, pe o parte, icoana Ierarului Nicolae, pe cealaltă parte, icoana Botetul Domnului				80	—

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria arhidiecezană**